

o předpis výjimečný a nelze jej rozšiřovati i na případy, jež jím nejsou výslovně upraveny. V souzené věci se žalobkyně na žalovaném domáhá placení starobního důchodu. Starobní důchod však není výživným, třebaž žalobkyně použije částek vyplacených jí jako starobní důchod k své výživě. Právem proto nepřisoudily nižší soudy žalobkyni starobní důchod splatný až po vynesení rozsudku prvního soudu (sr. čís. 14121 Sb. n. s.).

Čís. 15686.

Na náhradu škody podle zákona proti nekalé soutěži může žalovati i ten, kdo za sporu přestal být soutěžitelem.

(Rozh. ze dne 17. prosince 1936, Rv II 744/36.)

Žalobkyně opírajíc žalobu o předpis § 11, odst. 3 zák. proti nek. soutěži domáhá se podle čtvrtého odstavce tohoto zákonného ustanovení na žalované náhrady škody, upustivši od původního zdržovacího a odstraňovacího žalobního žádání. Nižší soudy žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Nelze souhlasiti se žalobkyní, že pro žalobní žádost, která byla z původní žaloby zdržovací a odstraňovací podle § 15 zákona proti nekalé soutěži omezena jen na žalobu na náhradu škody, zachovává se žalobkyni aktivní legitimace podle § 15 cit. zák., i když ztratila vlastnost soutěžitelky ve smyslu § 46 cit. zákona. Žalobkyně sama připouští, že právním důvodem její žaloby jest jednání žalovaných podle § 11 cit. zákona; s tímto právním důvodem souvisí i její nárok na náhradu škody, jehož obsah je stanoven ustanovením § 16 cit. zák. Žalovati o náhradu škody z důvodu jednání ve smyslu zákona proti nekalé soutěži, přísluší jen soutěžiteli činem nekalé soutěže poškozenému. Žalobkyni, která v době podání žaloby ani později neprovozovala již obchod téhož nebo podobného druhu, o jaký ve sporu šlo, nelze považovati za soutěžitelku podle § 46 cit. zák. a nelze jí proto přiznati ani pro nárok na zaplacení náhrady škody aktivní legitimaci.

Nejvyšší soud uložil prvnímu soudu nové jednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Předpis § 15 zákona proti nekalé soutěži jest obsahem 1. odstavce oddílu II a jest odstavce ten opatřen nadpisem »Oprávnění k žalobě zdržovací a odstraňovací«. Řeší se v něm tedy otázka t. zv. aktivní legitimace ke sporu, a to podle nadpisu jenom co do nároku zdržovacího nebo odstraňovacího. Zákon zde stanoví, komu dává procesněprávní nárok na ochranu hmotněprávního nároku dovozovaného z určitých právních skutečností. V příčině skutkové podstaty § 11, o který v souzeném případě půjde, přiznává zákon takový nárok pouze soutěžiteli, jehož se čin přímo dotýká, což je dáno povahou věci.

Tato povaha věci vyžadovala také širšího vymezení se zřetelem k různým možnostem vyplývajícím ze skutkových podkladů, jež se mohou vyskytnouti v případech uvedených v odstavci druhém tohoto § a tak se dostává legitimace všem těm soutěžitelům, jichž se čin závadný jakkoli »dotýká«. Je dáno povahou ustanovení zákona proti nekalé soutěži, že nemůže jíti jenom o nějaké zájmy imaginární, nýbrž že běží o zájmy hospodářského života, tedy o zájmy majetkové, třebaš nehmotné. Než ani z nadpisu již uvedeného a ani z obsahu § 15 nelze usouditi, že by tu v příčině nároku na náhradu škody byl zákon chtěl jak co do formálněprávních otázek, tak také co do hmotněprávních předpokladů takového nároku zavést nějakou úchytku, jež by platila jenom pro případy pramenící v tomto zákoně proti nekalé soutěži na rozdíl od předpokladů nároků na náhradu škody ze skutečností spadajících pod kterékoli jiné zákonné ustanovení. Také tu předpokladem nároku, že došlo ke škodě škodlivým jednáním (opominutím) bezprávným, a předpokladem formálněprávního žalobního nároku na ochranu jest ovšem hmotněprávně, že nárok ten nezanikl, tedy že trval v době žaloby — zahájení sporu — případně také ještě na konci jednání, t. j. v době rozsudku. Již podle povahy věci nemůže býti o tom sporu, že nárok na náhradu škody z jednání příčícího se zákonu proti nekalé soutěži lze přiznati jenom podnikateli (soutěžiteli), který byl závadným jednáním poškozen ve smyslu a rozsahu § 16 cit. zákona. Jestliže však byly splněny skutkové předpoklady nároku, vznikl jak hmotněprávní nárok sám, tak také formálněprávní nárok na jeho právní ochranu, a tento nárok na ochranu trvá, pokud nezanikl chráněný hmotněprávní nárok sám. To platí všeobecně a platí to také o nároku zdržovacím nebo odstraňovacím, u těchto nároků bude to otázkou konkrétního případu, pokud snad hmotněprávní nárok zdržovací nebo odstraňovací a s ním také nárok na právní ochranu zanikl právní skutečností, že oprávněný přestal býti podnikatelem, soutěžitelem. Podrobněji netřeba zatím řešiti tyto otázky v příčině těchto nároků (odstraňovacích a zdržovacích). Co do nároku na náhradu škody, který splněním určitých skutkových předpokladů byl vznikl, nemá skutečnost, že poškozený přestal býti podnikatelem (soutěžitelem v obecném slova smyslu, nikoli snad jen v poměru ke škudci, který soutěžitelem ve vlastním slova smyslu ani býti nemusí), žádného právního účinku, jmenovitě nepůsobí sama o sobě zánik nároku. Pokud tento hmotněprávní nárok nezanikne právními skutečnostmi, jež zánik jeho působí podle obecných právních předpisů, trvá, a trvá také nárok na právní ochranu, tedy aktivní legitimace ke sporu. Tu nesejde na tom, zda žalobce je dosud podnikatelem — soutěžitelem, nýbrž o to půjde, že mu jako takovému nárok podle zákona proti nekalé soutěži vznikl a že dosud trvá; proč poškozený v hospodářském podnikání ustal, je zcela nerozhodné, protože tato skutečnost o sobě zánik nároku nepůsobí. Tu není nic odchýlného. Neníť o tom pochybnosti, že na příklad nároky z nájemní smlouvy — také případně na náhradu škody — přísluší jenom zúčastněným, tedy dotčeným osobám, nájemci a pronájemci. Jestliže nastaly právní skutečnosti, jimiž takový nárok vznikl, nemá sku-

tečnost, že nájemní smlouva přestala, sama o sobě zrušujícího účinku na nárok, třeba ovšem ve sporu vystupuje bývalý nájemce nebo pronájemce. Tak je tomu také v souzeném případě. Nechť žalobkyně z jakéhokoli důvodu ustala v podnikové činnosti, nemělo to samo o sobě hmotněprávního účinku na její nárok na náhradu škody a ovšem ani účinku na její procesněprávní nárok žalobní a na její aktivní legimitaci v příčině žaloby o náhradu. Protože se pak nižší soudy zamítají žalobu opřely jediné o to, že žalobkyni upíraly žalobní právo jenom proto, že již není podnikatelem — soutěžitelem, a když tento důvod podle toho, co bylo nahoře uvedeno, nelze uznati za správný, bylo jejich rozsudky zrušiti a věc k dalšímu jednání vrátiti soudu procesnímu (§ 510 c. ř. s.).

Čís. 15687.

Ustanovení § 158 c. ř. s. jest užití i na právnické osoby. Nastal-li zánik spolku teprve za sporu a byl-li spolek zastoupen ve sporu advokátem nebo (v neadvokátském sporu) jinou osobou vykázanou procesní plnou mocí, nepřestává býti spolek stranou v rozepři.

(Rozh. ze dne 18. prosince 1936, R I 183/36.)

Srovn. Sb. n. s. čís. 14634.

Ve sporu o zaplacení určité pohledávky proti žalovanému spolku uznal p r v ý s o u d podle žaloby. O d v o l a c í s o u d na odvolání zrušil rozsudek prvního soudu pro zmatečnost proto, že žalovaný spolek (odvolatel) za sporu zanikl.

N e j v y š š í s o u d uložil odvolacímu soudu, by o odvolání žalovaného spolku rozhodl nehledě k důvodům, z nichž zrušil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Rekurs je považovati za přípustný, poněvadž z důvodů napadeného usnesení plyne, že odvolací soud, jenž zrušil rozsudek prvního soudu jako zmatečný, zamýšlel žalobu odmítnouti, ač to proti předpisu § 478, odst. 1 c. ř. s. nevyslovil. Jde tu tedy o usnesení odvolacího soudu podle § 519 č. 2 c. ř. s. Ve věci samé je recurs odůvodněný. Není sporu o tom, že žalovaný spolek v době podání žaloby právně existoval a že je ve sporu zastoupen advokátem, který byl k zastupování zmocněn plnou mocí, podepsanou předsedou a zapisovatelem spolku. Teprve při posledním ústním jednání, konaném v první stolici dne 26. června 1935, přednesl právní zástupce žalovaného spolku, že ze spolku vystoupilo (t. j. za sporu) mnoho členů, takže jejich počet klesl pod devět, což mělo podle § 11 stanov spolku za následek jeho zánik, který byl také předsedou spolku oznámen policejnímu ředitelství v L., a spolkové jmění bylo odevzdáno obecnímu úřadu v R. První soud rozhodl o žalobě me-